

TRINN ÜGYVÉDI IRODA

Alkotmánybíróság
a
Fővárosi Törvényszék útján
elektronikusan

elsőfokú ügyszám: 26.T/P.22.039/2017/7.

IV/ 0 0 7 0 4 - 0 / 2020	
Érkezett:	2020 ÁPR 15.
Példány:	1
Melléklet:	4 db
Kezelőiroda:	du

tárgy: alkotmányjogi panasz, végrehajtás felfüggesztése iránti indítvánnyal

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [redacted] kérelmező, a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk, dr. Metzinger Péter ügyvéd útján [redacted] Metzinger Ügyvédi Iroda, együttműködésben a Trinn Ügyvédi Irodával), a **Kúria Pfv.III.21.077/2018/6. sorszáma** – jogi képviselőnknek elektronikus úton 2020. január 31-én kézbesített – **ítéletének** (a továbbiakban: **Ítélet**) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálata iránt, az Alkotmánybíróságról szóló törvény 2011. CLI. törvény (a továbbiakban: **Abtv.**) 27. §-a alapján, a törvényes határidőn belül az alábbiak szerinti

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő:

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alább kifejtett indokok alapján a Kúria Ítéletét szíveskedjék az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseire, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésére figyelemmel felülvizsgálni, és szíveskedjék az Ítéletet az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján megsemmisíteni.

A kérelmező az alábbiak szerint állítja, hogy az Ítélet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben rögzített és garantált, tulajdonhoz való jogát, továbbá – figyelemmel az Alaptörvény R) cikkére, valamint a 25. cikk (1) és (2) bekezdéseire is – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített és garantált, tisztességes eljáráshoz való jogát.

A kérelmező az alábbiak szerint azt is állítja, hogy a Kúria panaszolt Ítéletének alaptörvényellenessége érdemben befolyásolta az Ítélet rendelkező részét: az Alaptörvénynek megfelelő jogalkalmazás esetén a kérelmező a polgári perben nem lett volna pervesztes. A Kúria köteles lett volna a perben elismerni és védelemben részesíteni a kérelmező (jogelődének) tulajdonhoz való jogát, valamint köteles lett volna a tisztességes eljárás keretében érdemi jogvédelmet biztosítani a kérelmezőnek a jogelődét ért alapvető jogsérelem miatt.

A kérelmező azt is határozottan állítja, hogy a jelen panasz alapvető alkotmányjogi

jelentőségű kérdést vet fel, jelesül azt, hogy az állam – ha jogalkotás útján megfosztja az adott gazdasági tevékenységet kizárólagosan és jogszerűen végző jogalanyokat (gazdasági társaságokat) e gazdasági tevékenységük folytatásának lehetőségétől – a bírói hatalom útján megtagadhatja-e az érintett jogalanyoktól az őket ért alkotmányos jogsérelem miatti kompenzáció iránti érdemi és hatékony igényérvényesítést? A kérelmező szerinti ezen alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre egy jogállamban határozottan nemmel kell felelni.

A kérelmező a panasz részletes indokolásaként az alábbiakat adja elő:

I. Alaki legitimáció

1. A Kúria Ítélete hatályában fenntartotta a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.050/2017/5/II. sorszámú jogerős ítéletét, amely – bizonyos indokolásbeli módosításokkal – helybenhagyta a Fővárosi Törvényszék 26.T/P.22.039/2017/7. sorszámú, a kérelmező mint felperes által a Magyar Állam alperes ellen jogalkotással okozott kár megtérítése iránt előterjesztett keresetet elutasító elsőfokú ítéletét.
2. Tekintettel arra, hogy az Ítélet a kérelmező mint felperes által előterjesztett polgári jogi keresetet véglegesen elutasította, mégpedig a lentebb részletezettek szerint alaptörvény-ellenesen, az Ítélet a kérelmezőt közvetlenül érinti, ezért az Ítélettel szemben a kérelmező jogosult panaszt előterjeszteni az Abtv. 27. §-a alapján.

II. A panasz formai befogadhatósága

3. A polgári perben az Ítéletet elektronikus úton 2020. január 31-én kézbesítették a kérelmező alulírott jogi képviselőjének, mire tekintettel a kérelmező a jelen panaszt az Abtv. 30. § (1) bek. szerinti 60 napos törvényes határidőn belül terjeszti elő.
4. A Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott Ítéletével szemben egyéb jogorvoslatnak – a jelen alkotmányjogi panaszt kivéve – helye nincs.
5. A jelen panasz előterjesztésének formai feltételei tehát teljesülnek.

III. A panasszal támadott bírósági határozathoz vezető eljárás

6. Az Ítélethez vezető polgári pert az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) alapján a kérelmező mint felperes indította a Magyar Állam alperessel szemben, mert az Országgyűlés 2012. október 2-án elfogadta a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény módosításáról szóló 2012. évi CXLIV. törvényt (a továbbiakban: Módtv.), amely 2012. október 10-én hatályba lépett, és aminek következtében a kérelmező jogelődjei ([REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]) azonnali hatállyal kénytelenek voltak beszüntetni a korábban jogszerűen és kizárólagosan folytatott gazdasági tevékenységüket (pénznyerő automatak üzemeltetése). A Módtv. miatt továbbá a szerver alapú pénznyerő automatak üzemeltetésére 2012. február 1-jén létrejött [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a tevékenységét nem tudta megkezdeni. A jelen pontban felsorolt gazdasági társaságok a Magyar Állammal szembeni, a Módtv. miatti

igényeiket 2014. május 21-én a felepresre engedményezték.

7. A jelen panasz szempontjából releváns, a polgári perben eljáró bíróságok által megállapított, illetve a felek között nem is vitatott tényállás szerint a felperesi jogelődök kizárólagos gazdasági tevékenysége a Módtv. – és csak a Módtv. – miatt lehetetlenült el és kellett azt beszüntetniük. Nem volt vitás a polgári perben, hogy a felperesi jogelődök jogszerűen végezték a pénznyerő automaták üzemeltetését, hogy e tevékenységük kizárólagos volt, és hogy a Módtv. miatt e tevékenységgel azonnal fel kellett hagyniuk. Nem volt vitatott az a tény sem, hogy emiatt a jogelődöket vagyoni hátrány érte. Az sem volt vitatott a perben, hogy a [REDACTED] a Módtv. hatályba lépése miatt nem tudta megkezdeni szándékolt gazdasági tevékenységét, a szerver alapú pénznyerő automaták üzemeltetését, amelyre a Módtv. hatályba lépése előtt hatályos jogszabályok alapján készült, és amelynek érdekében jogszerű költségeket vállalt.
8. A polgári perben az sem volt vitatott, hogy a Módtv. miatt őket ért károk megtérítése iránti igényüket a jogelődök a kérelmezőre engedményezték, és így a kérelmező a saját nevében volt jogosult a Módtv. miatt a jogelődök által elszenvedett károk kompenzálása végett a Magyar Állammal szemben fellépni.
9. A polgári perben a kérelmező két jogcímen érvényesítette igényét: egyrészt európai jogi alapon, az európai jog (az EUMSZ 56. cikkének) megsértése miatti tagállami kárfelelősség jogcímén, másrészt emberi jogi [az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló, az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének (a továbbiakban: **Jegyzőkönyv**) 1. cikke alapján] és alkotmányos alapon (az Alaptörvény XIII. cikke alapján), a tulajdonhoz való jog megsértése, korlátozása miatt követelve kompenzációt a Magyar Államtól. E két jogcím közül a Kúria érdemben csak az európai jog megsértésére alapított jogcímet vizsgálta meg, míg az emberi jogi, alkotmányjogi jogcím kapcsán az érdemi állásfoglalást megtagadta, a kérelmező igényérvényesítésének jogi alapját nem vitatva a kérelmezőt lényegében egyéb jogi útra utasította: egyrészt kifejezetten az Emberi Jogok Európai Bíróságához (Ítélet [38] bekezdés), másrészt, közvetetten az Alkotmánybírósághoz (Ítélet [29]-[31] bekezdések).
10. A kérelmező által a polgári perben megjelölt fenti két jogcím kapcsán egyrészt az Európai Unió Bírósága a C-98/14. számú, *Berlington* ügyben meghozott ítéletében megállapította, hogy a Módtv., mert átmeneti időszak biztosítása és a játékterem-üzemeltetők kártalanításának előírása nélkül megtiltja a pénznyerő automaták kaszinókon kívüli üzemeltetését, a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadsága korlátozásának minősül. Másrészt, a tulajdonhoz való jog kapcsán a T. Alkotmánybíróság a 26/2013. (X. 4.) számú AB határozat (a továbbiakban: **Határozat**) [168] bekezdésében kifejezetten megállapította, hogy a Módtv. miatti kártalanítás biztosítása a jogállamiságból eredő elvárás.
11. A fentiek ellenére a polgári perben eljáró bíróságok a kérelmező mint felperes kártérítés, kártalanítás iránti igényét azért utasították el, mert azt állapították meg, hogy a Módtv. miatt nem áll fenn a Magyar Állam kártérítési felelőssége az európai jog alapján, a tulajdonhoz való alkotmányos/emberi jog pedig polgári perben nem érvényesíthető, illetve a kártalanításról külön jogszabály nem rendelkezik.

12. A kérelmező azért kénytelen tehát a jelen panaszt előterjeszteni, mert a polgári perben eljáró bíróságok kifejezetten megtagadták tőle még a lehetőségét is, hogy a tulajdonhoz való emberi és alkotmányos jogot – illetve az e jog megsértéséből, korlátozásából eredő kompenzációs igényét – polgári perben érvényesítse, amivel az eljáró bíróságok maguk is megsértették a tulajdonhoz való jogot, mely jognak értelemszerűen és szükségképpen a részét képezi az annak megsértésével, korlátozásával okozott károk kompenzálása iránti igény érvényesítéséhez való jog is, egyben megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát is, hiszen érdemben nem bírálták el az emberi jogi, alkotmányos jogsértésre alapított igényét, azt lényegében egyéb (nemzetközi, alkotmányos) jogi útra utasították.

IV. A panasz tartalmi befogadhatósága

13. A 3231/2012. (IX.28.) AB végzés rámutatott, hogy az alkotmányjogi panasz intézménye a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöböléséhez biztosít jogkört, nem pedig a bírósági eljárás teljes egészének az ismételt felülbírálatára. A 3147/2013. (VII.16.) AB végzés ezzel összhangban azért utasította vissza az alkotmányjogi panaszt, mert az valójában az ügyben hozott bírósági döntések tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáját adta.
14. A kérelmező a jelen ügyben állítja, hogy az Ítélet megsértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben biztosított, a tulajdonhoz való jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, mert megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogát. A kérelmező e jogai nyilvánvalóan az Alaptörvényben biztosított jogok, melyek sérelme konkrét alapjogsérelmet valósít meg, s mint ilyen alkotmányjogi panasz alapjául szolgálhat az Abtv. 27. § a) pontja alapján.
15. A kérelmező a jelen eljárásban tehát nem azt vitatja, hogy az Ítélet érdemben helytelen lenne (noha, magától értetődik, a kérelmező az Ítéletet érdemben is tévesnek tartja, különben – alkotmányos jogok sérelme ide vagy oda – nem terjesztené elő a jelen panaszt). A kérelmező a jelen eljárásban azt sérelmezi, hogy a Kúria Ítélete közvetlenül és kirívón sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben biztosított alkotmányos jogot, sérti továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
16. Ezen kívül a panasz befogadásának az Abtv. 29. §-ának másik, vagyis feltétele alapján is helye van, mert a jelen ügy önmagán túlmutató, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, nevezetesen azt, hogy **amennyiben a Magyar Állam mint jogalkotó átmeneti idő nélkül, jogalkotással megfosztja a gazdasági szereplőket attól, hogy kizárólagos és jogszerű gazdasági tevékenységüket tovább folytassák, akkor az érintett jogalanyokat emiatt érő károkat e jogalanyok (vagy jogutódai) jogosultak-e közvetlenül a Magyar Állammal szemben polgári perben érvényesíteni, a tulajdonhoz való alkotmányos/emberi jogra hivatkozással?**
17. Annak eldöntése, hogy a konkrét ügyben valóban sérült-e a kérelmezőnek (jogelődeinek) a tulajdonhoz és a tisztességes eljáráshoz való joga, már a kérelmező lentebb részletesen kifejtett, vonatkozó érveinek az érdemi alkotmányjogi vizsgálatát igényli.
18. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése kapcsán előadjuk, hogy **a jelen panasz tárgyát nem az**

kérdés képezi, hogy vajon a Módtv. sértette-e, korlátozta-e a kérelmező jogelődeinek a tulajdonhoz való alkotmányos jogát, és nem is az a kérdés, hogy vajon a Módtv. miatt megilleti-e az érintetteket a kártalanítás, hiszen e kérdéseket az Alkotmánybíróság Határozata már megválaszolta. A jelen panasz tárgyát a Kúria Ítélete – és nem a Módtv. – képezi, jelesül az, hogy a Módtv. miatt az érintettek érvényesíthetnek-e igényt polgári perben a Magyar Állammal szemben. A jelen panasz tárgyát képező jogkérdés tehát nem a Módtv. alaptörvény-ellenessége, hanem a Módtv.-ből következő alkotmányos igények polgári jogi érvényesíthetősége, és e körben a Kúria Ítéletének az alaptörvény-ellenessége. A jelen panasz előterjesztését ezért az Abtv. 31. § (1) bekezdése nem zárja ki és nem is korlátozza, különös figyelemmel arra, hogy annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság a hivatkozott Határozatában már 2013-ban kimondta, hogy a Módtv. miatti kártalanítás a jogállamiságból fakadó követelmény, a Magyar Állam (mint jogalkotó) a mai napig erről külön jogszabályban nem rendelkezett, vagyis a Magyar Állam nem tartja be a Határozatot, és erre őt a magyar bíróságok sem hajlandóak rákényszeríteni.

V. Érdemi, alkotmányjogi érvelés

A) A tulajdonhoz való jog

19. Az Alkotmánybíróság hivatkozott Határozatában már foglalkozott a Módtv. által felvetett alkotmányos, tulajdonjogi kérdéssel, és azt állapította meg, hogy egyrészt a Módtv. önmagában nem sérti az Alaptörvényt, másrészt viszont az érintettek kompenzálása a Magyar Állam jogállamiságból fakadó kötelezettsége, vagyis a Módtv. (ugyan alaptörvény-konform módon, de) korlátozta az érintett gazdálkodó szervezetek tulajdonhoz való alkotmányos jogát.
20. Ehhez képest a polgári perben eljáró bíróságok – a felperes keresetösségi jogát, perbeli legitimációját elismerve – csupán annyit rögzítettek, hogy mivel a Módtv. miatti kártalanításról külön törvény nem rendelkezik, az erre alapított igény sem lehet alapos. A kérelmezőnek mint felperesnek a közvetlenül az Alaptörvény XIII. cikkére, illetve a Jegyzőkönyv 1. cikkére alapított igényérvényesítését pedig csak azon formai okból nem találták alaposnak, hogy álláspontjuk szerint ezen igények polgári perben nem érvényesíthetők, azt tehát érdemben nem is vizsgálták.
21. Megállapítható tehát, hogy a polgári perben eljáró bíróságok nem állapították meg sem azt, hogy a Módtv. ne korlátozta volna a jogelődök tulajdonhoz való jogát, sem azt, hogy a jogelődöket ne érte volna emiatt kár, sem pedig azt, hogy a kérelmezőt mint jogutódot ne illette ezért meg a saját nevében kompenzáció (kártérítés, kártalanítás). Az eljáró bíróságok csupán annyit mondtak ki, hogy a felperes az erre vonatkozó, őt megillető igényt polgári perben nem érvényesítheti.
22. A kérelmező ezzel kapcsolatos alkotmányjogi álláspontja az, hogy az alkotmányos jogok mit sem érnek kikényszeríthetőség, érvényesíthetőség nélkül. Az is evidencia, hogy a kártérítéshez, kártalanításhoz való jog polgári jog, ami polgári perben érvényesíthető. Az állam tehát akkor is megsérti, korlátozza a jogalanyok alapvető alkotmányos, emberi jogait (itt a tulajdonhoz való jogot), ha azok alkotmányos korlátozása esetén nem engedi a korlátozásból fakadó kompenzációs igények érvényesítését.

23. Az alkotmányosság pusztá látszata, egyfajta „szocialista alkotmányosság”¹ csupán – és nyilvánvalóan nem felel meg a demokratikus jogállam minimumkövetelményeinek –, ha az államhatalom deklarál ugyan bizonyos alapvető (emberi, alkotmányos) jogokat, de azok konkrét, államhatalommal szembeni kikényszerítését az érintett jogalanyoktól megtagadja, és az e jogok tartalmát képező állami kötelezettség (kártérítés, kártalanítás) teljesítését az államhatalom egyoldalú, felülbírállhatatlan diszkréciójától teszi függővé. Az Ítélet következménye ugyanis az, hogy az állam jogalkotás útján úgy korlátozhatja a gazdálkodó szervek tulajdonhoz való jogát, hogy az azért alkotmányosan járó kompenzációt a sérelmet szenvedett jogalanyok nem kényszeríthetik ki. **Ha viszont valamely (alkotmányos, emberi) joghoz nem társul feltétlen igény, az a jog dogmatikailag már nem is tekinthető jognak.**
24. A jelen ügyben felmerülő és megválaszolandó egyik alapvető alkotmányos kérdés tehát az, hogy egy jogállamban az államhatalom jogosult-e a jogalanyokat megillető, alkotmányos és emberi jogokat megfosztani az érvényesítésükhöz szükséges igénytől, jogosult-e tehát e jogokat az államhatalom kedvétől függő kegyé transzformálni? Mivel erre a kérdésre a válasz nemleges, a Kúria Ítélete sérti az Alaptörvény XIII. cikkében garantált tulajdonhoz való jogot.
- B) Tisztességes eljáráshoz való jog**
25. A jogállamiságnak lefokozott állapotát illusztrálja, amikor a polgári bíróság – ugyancsak szocialista reminiscenciákat keltve – megtagadja a jogalanyoktól az emberi és alkotmányos jogok, illetve az ezekből fakadó polgári jogi igények közvetlen érvényesítését, egyúttal az érintett jogalanyokat nemzetközi és/vagy nem hatékony alkotmányos igényérvényesítésre szorítja.
26. Az Alaptörvény R) cikkének kirívóan ésszerűtlen alkalmazása, hogy a Kúria szerint az Alaptörvény „nem jogszabály”, amelynek a betartását ezért a jogalanyok nem is kérhetik számon a bíróságokon felülvizsgálat keretében a Kúriától. Ez a jogértelmezés csak akkor lenne alkotmányosan elfogadható, ha a jogalanyok az Alaptörvény megsértése miatt korlátozás nélkül fordulhatnának jogorvoslati kérelemmel (alkotmányjogi panasszal) az Alkotmánybírósághoz az egyedi bírói határozatokkal szemben, ha tehát az alkotmányjogi panasz rendes jogorvoslati eszköz lenne. Az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panaszok visszautasítására vonatkozó, erősen megszorító gyakorlata szerint azonban ez egyáltalán nem így van, minek következtében tömegesen vannak, lesznek olyan bírósági határozatok, melyek alaptörvény-ellenességét sem a Kúria nem lesz hajlandó felülvizsgálati eljárásban érdemben elbírálni, sem pedig az Alkotmánybíróság nem fogja a vonatkozó alkotmányjogi panaszt befogadni, ami megint csak a „szocialista alkotmányossághoz” vezet vissza, és teszi az Alaptörvény alapvető jogokat garantáló rendelkezéseit holt betűvé.
27. Amint arra az Emberi Jogok Európai Bíróság egy magyar munkajogi jogvita kapcsán elvi élel rámutatott (lásd 73571/10. sz. Matúz ügy, különösen 16. és 49. bekezdés), **a magyar bíróságok polgári (munkaügyi) perben is kötelesek érdemben vizsgálni és érvényesíteni a magánszemély fél által hivatkozott emberi jogokat.** Ezért a

¹ Értve itt a szocialista alkotmányokra jellemző azon jogi állapotot, amikor az alkotmány elveiben megfelel az alkotmányosság követelményeinek, de azok a gyakorlatban nem érvényesülnek.

kérelmező mint felperes a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban jogosult volt közvetlenül hivatkozni az Egyezmény 1. cikkére, mely hivatkozását a Kúria köteles lett volna érdemben vizsgálni.

28. A kérelmező álláspontja szerint a tisztességes eljáráshoz való jogból szükségképpen következik – figyelemmel az Alaptörvény R) cikkére, valamint a 25. cikk (1) és (2) bekezdéseire is –, hogy a jogalanyok az Alaptörvényben biztosított, klasszikus polgári jogaik (pl. tulajdonjog) államhatalom általi megsértése, korlátozása esetén érdemben és hatékonyan érvényesíthessék vonatkozó igényeiket. Mivel ezt az igényérvényesítést a kérelmezőtől annak ellenére tagadták meg az eljáró polgári bíróságok és így a Kúria, hogy elvitatták volna a kérelmező mint felperes alapul fekvő alanyi jogát, megsértették a kérelmezőnek a tisztességes eljáráshoz való jogát, hiszen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése ellenére érdemben valójában nem bíralták el a kérelmezőnek mint felperesnek a Magyar Állammal szemben a jogelődei tulajdonjogának korlátozására alapított követelését, azt formális alapon utasították vissza.
29. A Kúria jelen panasszal támadott Ítélete tehát sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését is.

V.

Indítvány a Fővárosi Törvényszékhez

30. A kérelmező az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 359/C. § (1) bek. alapján indítványozza, hogy a T. Törvényszék az Ítélet végrehajtását szíveskedjék az Alkotmánybíróság eljárásának befejezéséig felfüggeszteni.
31. A kérelmező a Pp. 359/B. § (1) bek. alapján kéri a Fővárosi Törvényszéket, hogy a jelen panaszt szíveskedjék az Alkotmánybírósághoz továbbítani.

A jelen alkotmányjogi panaszt a kérelmező jogi képviselője elektronikusan írja alá.

Budapest, 2020. március 26.

tisztelettel,

dr. Metzinger Péter,
ügyvéd

Mellékletek:

- 1) az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó ügyvédi meghatalmazás

